

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach
Delegatura w Częstochowie
ul. Mirowska 8, 42-217 Częstochowa
tel./fax (34) 365 16 38
e-mail: delegaturaczwa@wkz.katowice.pl

C.NR.5144.34.2023.DP
RPW/8675/2023

Częstochowa, dn. 05.10.2023 r.
za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

POZWOLENIE Nr CZ/325/2023
na prowadzenie prac konserwatorskich oraz badań konserwatorskich przy
zabytku wpisanym do rejestru zabytków

Na podstawie art. 6 ust. 1, pkt 2 lit. a, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2022 poz. 840), §12 ust. 1, ust. 2 pkt 1,2,3,4,5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 sierpnia 2018 roku w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2021 roku, poz. 81) oraz art. 104 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 2000)

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach

po rozpatrzeniu wniosku Parafii Rzymskokatolickiej p.w. św. Marii Magdaleny w Koziegłowach, reprezentowanej przez ks. Roberta Nemśa- proboszcza, z dnia 28.08.2023 r. (data wpływu: 15.09.2023 r.) w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich przy ołtarzu w nawie z krucyfiksem z poł. XVIII w., oraz gotyckich rzeźbach z przedstawieniem Matki Boskiej i św. Jana Chrzciciela w kościele p.w. św. Marii Magdaleny w Koziegłowach

pozwala

na prowadzenie prac konserwatorskich oraz badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków ołtarz boczny w nawie z krucyfiksem z poł. XVIII w. oraz gotyckie rzeźby z przedstawieniem Matki Boskiej i św. Jana Chrzciciela w kościele p.w. św. Marii Magdaleny w Koziegłowach (B/79/1-34/95 (poz. 3, 9, 10)

1. polegających na:

a) pracach konserwatorskich elementów drewnianych polichromowanych oraz rzeźbach gotyckich:

- demontaż elementów
- wykonanie badań stratygraficznych, chemicznych i historycznych
- usunięcie przemaalówek z partii polichromowanych
- doczyszczanie powierzchni drewna od strony odwrocia
- dezynsekcja
- impregnacja
- usunięcie wadliwych połączeń stolarskich
- wymiana osłabionych elementów drewnianych
- sklejenie pęknięć
- rekonstrukcja brakujących i zniszczonych detali

- wzmocnienie łączeń drewna paskami lnianego płótna (w razie konieczności)
- przeklejenie przetarć oraz uzupełnień drewna klejem skórnym
- rekonstrukcja i uzupełnienie brakujących ubytków zapraw w partiach figur, detali snycerskich i kolumn
- wzmocnienie zachowanych warstw zaprawy
- uzupełnienie ubytków zaprawy w partiach polichromowanych
- uzupełnienie warstw malarskich na rzeźbach
- scalenie kolorystyczne polichromii
- zabezpieczenie warstwy malarskiej

b) rzeźbach gotyckich:

- demontaż elementów
- wykonanie badań stratygraficznych, chemicznych i historycznych
- wstępne oczyszczenie
- podklejenie odspojień zaprawy i warstwy malarskiej
- usunięcie przemalówek z partii polichromowanych
- doczyszczenie powierzchni drewna od strony odwrocia
- oczyszczenie powierzchni polichromowanych
- wzmocnienie strukturalne
- uzupełnienie drobnych ubytków drewna
- ewentualne scalenie kolorystyczne warstwy malarskiej
- werniksowanie

c) pracach konserwatorskich przy elementach złoconych i srebrzonych

- usunięciu wtórnych nawarstwień
- sklejeniu pęknięć ornamentów i profili
- wymianie osłabionych elementów drewnianych
- rekonstrukcji zniszczonych i brakujących detali
- podklejeniu i oczyszczeniu dobrze zachowanych partii zaprawy
- wstępnym oczyszczeniu chemicznym złocień karatowych
- oczyszczeniu mechanicznym
- uzupełnieniu ubytków pulmentu
- wykonaniu złocień złotem płatkowym karatowym lub metodą proszkową, srebrzeń srebrem płatkowym
- zabezpieczeniu złocień i srebrzeń

d) pracach przy obrazach olejnych:

- wstępnym oczyszczeniu z kurzu i luźnych nawarstwień
- wykonaniu szczegółowych badań (sondy, odkrywki, badania analityczne)
- demontażu poszczególnych elementów
- usunięciu wadliwie wykonanych podklejeń i dublaży
- wykonaniu nowego dublażu
- usunięciu pociemniałych werniksów, szelaków i retuszy
- uzupełnieniu kitów
- napięciu obrazów na krosna (nowe lub stare poddane konserwacji)
- werniksowanie werniksem retuszerskim
- uzupełnieniu warstwy malarskiej
- werniksowanie końcowe
- remoncie mechanizmu zasuwki

2. według dokumentacji:

„Program prac konserwatorskich ołtarza bocznego z krucyfiksem w nawie kościoła oraz rzeźb Matki Boskiej i Jana Chrzciciela p.w. św. Marii Magdaleny w Kozięgłowach” 2023 r.

Opracowanego przez:

Konserwatora Dzieł Sztuki mgr Monikę Domańską

3. przy spełnieniu następujących warunków i obowiązków:

- a) kierowania pracami albo samodzielnego ich wykonania przez osobę spełniającą wymagania o których mowa odpowiednio w art.37a ust.1 i 2 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- b) przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed rozpoczęciem prac, a w toku prac na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby o której mowa w pkt.2a
 - imienia i nazwiska i adresu osoby o której mowa w pkt.2a
 - dokumentów potwierdzających spełnianie przez osobę wymagań, o których mowa odpowiednio w art.37a ust.1 i 2 ustawy
 - oświadczenia osoby o której mowa w pkt.2a , o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo badaniami albo samodzielnego ich wykonywania.

4. oraz spełnieniu warunków dodatkowych:

- a) zawiadomienia o terminie rozpoczęcia i zakończenia prac
- b) zawiadomienia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem w terminie przynajmniej 3 dni przed rozpoczęciem tych prac (zwołanie komisji konserwatorskiej w celu ustalenia opracowania estetycznego w oparciu o odkrytą kolorystykę warstwy polichromowanej- w szczególności w obrębie gotyckich rzeźb, oraz przed podjęciem czynności związanych z uzupełnieniami i/lub rekonstrukcją elementów snycerki)
- c) niezwłocznego zawiadomienia Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia badań konserwatorskich
- d) prowadzenia dokumentacji przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz opracowania wyników tych badań , w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację przestrzenną wszystkich czynności, użytych materiałów oraz dokonanych odkryć i przekazania jej wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków albo ministrowi w terminie 3 miesięcy od dnia zakończenia tych prac lub badań
- e) opracowania sposobu postępowania z zabytkiem (gotyckie rzeźby z przedstawieniem Matki Boskiej i św. Jana Chrzciciela) po zakończeniu wskazanych w pozwoleniu prac lub badań i przekazanie tego opracowania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków albo ministrowi w terminie 3 miesięcy od zakończenia tych prac lub badań
- f) dokonywania odbioru końcowego wykonanych prac konserwatorskich z udziałem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

5. Pozwolenie jest ważne do dnia 31 grudnia 2028 roku.

UZASADNIENIE

Ołtarz boczny w nawie z krucyfiksem oraz gotyckie rzeźby z przedstawieniem Matki Boskiej i Jana Chrzciciela zostały indywidualnie wpisane do rejestru zabytków ruchomych decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Częstochowie nr PSOZ-5330/5/95 z dn. 28.03.1995r. pod nr B/79 (poz. 3, 9 oraz 10). W związku z tym zgodnie z obowiązującymi przepisami cytowanej na wstępie ustawy, wszelkie prace przy obiekcie wymagają pozwolenia WKZ (art. 6 ust. 1 Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania: pkt 2 zabytki ruchome będące w szczególności: lit. a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej; art. 7 Formami ochrony zabytków są: pkt 1wpis do rejestru zabytków, , art. 36 ust. 1 Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga: pkt 1 prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków). Ponadto prace winny być prowadzone zgodnie z warunkami cytowanego na wstępie Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W dniu 28.08.2023 r. (data wpływu 15.09.2023 r.) Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marii Magdaleny w Koziegłowach , reprezentowana przez ks. Roberta Nemśa-proboszcza, zwróciła się do tuł. organu z wnioskiem o wydanie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich przy ołtarzu w nawie z krucyfiksem z poł. XVIII w. oraz gotyckich rzeźbach z przedstawieniem Matki Boskiej i św. Jana Chrzciciela w kościele p.w. św. Marii Magdaleny w Koziegłowach. Do wniosku załączony został program prac konserwatorskich oraz wszystkie wymagane załączniki formalne.

Po przeanalizowaniu programu prac, a także dokumentacji będącej w posiadaniu tuł. urzędu stwierdzono, iż obiekty przeznaczone do konserwacji wymagają podjęcia pilnych prac. Pomimo, iż ołtarz został poddany konserwacji w latach 70-tych XX w., w dokumentacji wskazano, że w dużym stopniu elementy ołtarza są osłabione. Najbardziej negatywny wpływ na obiekt mają czynniki biologiczne. Widoczne są liczne destrukcje struktur drewna zarówno w partiach rzeźbionych jak i nastawy ołtarza. Dodatkowo liczne zacieki i przebarwienia wskazują, iż podczas przeprowadzonej w ubiegłych latach konserwacji prace te zostały wykonane niestarannie. Wierzchnia warstwa malarska oraz złocenia posiadają chropowatą fakturę i nierówną powierzchnię.

W odniesieniu do rzeźb stwierdzono, że ich stan zachowania należy określić jako zły. Powierzchnie są silnie zabrudzone, warstwa malarska jest mocno osłabiona i bardzo słabo zespolona z podłożem-pudrująca z licznymi ubytkami i odspojeniami. Struktura

drewna z pęknięciami wzdłuż przyrostów rocznych drewna. Widoczne liczne ślady żerowania owadów.

Załączony program prac zakłada m.in. oczyszczenie powierzchni, przeprowadzenie badań w zakresie kompleksowego oszacowania stanu zachowania, technologii i zakresu występowania warstw pierwotnych, uzupełnienie ubytków, nałożenie warstw zabezpieczających, rekonstrukcję brakujących detali, uzupełnienie złocień oraz ogólne zabezpieczenie powierzchni ołtarza i rzeźb gotyckich w celu ochrony przed szkodliwym wpływem czynników zewnętrznych.

Zakres prac ujęty w programie nie budzi zastrzeżeń, a ich wykonanie przez osobę posiadającą stosowne doświadczenie i praktykę, przyczyni się do zapobiegnięcia procesów degradacji. Działaniem możliwym do zaakceptowania, a nawet koniecznym w celu zachowania obiektów w dobrym stanie technicznym i wizualnym, jest przeprowadzenie pełnej konserwacji ołtarza wraz z obrazami i gotyckimi rzeźbach z przedstawieniem Matki Boskiej i św. Jana Chrzciciela po spełnieniu wszystkich koniecznych warunków przewidzianych przy pracach konserwatorskich obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

POUCZENIE:

1. Od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie. Odwołanie od decyzji wnosi się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Warszawie za pośrednictwem Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszej decyzji.
2. W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach. Z dniem doręczenia Śląskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Katowicach oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Oświadczenie to nie może być cofnięte.
3. Przed upływem terminu do wniesienia odwołania decyzja nie ulega wykonaniu.
4. Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji, chyba że decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności lub podlega ona natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy.
5. Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania także gdy jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.
6. Organ odwoławczy może przeprowadzić na żądanie strony lub z urzędu dodatkowe postępowanie w celu uzupełnienia dowodów i materiałów w sprawie albo zlecić przeprowadzenie tego postępowania organowi, który wydał decyzję.
7. Jeżeli decyzja została wydana z naruszeniem przepisów postępowania, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie, na zgodny wniosek wszystkich stron zawarty w odwołaniu, organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli przyczyni się to do przyspieszenia postępowania, organ odwoławczy może zlecić przeprowadzenie określonych czynności postępowania wyjaśniającego organowi, który wydał decyzję.
8. Organ odwoławczy przeprowadza postępowanie wyjaśniające również wtedy, gdy jedna ze stron zawarła w odwołaniu wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania

- wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy, a pozostałe strony wyraziły na to zgodę w terminie czternastu dni od dnia doręczenia im zawiadomienia o wniesieniu odwołania, zawierającego wniosek o przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy.
9. Organ odwoławczy nie przeprowadza postępowania wyjaśniającego, o którym mowa powyżej, jeżeli przeprowadzenie przez organ odwoławczy postępowania wyjaśniającego w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy byłoby nadmiernie utrudnione.
 10. Wojewódzki konserwator zabytków może wznowić postępowanie w sprawie wydania niniejszego pozwolenia, a następnie zmienić je lub cofnąć, w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań, prac, robót lub innych działań określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.
 11. W razie stwierdzenia, że prace prowadzone są bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu, wojewódzki konserwator zabytków wyda decyzję wstrzymującą prace, badania, roboty lub inne działania przy zabytku, a następnie wyda decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, z określeniem terminu wykonania tych czynności, albo nakładającą obowiązek uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prowadzenie wstrzymanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku, przy czym wniosek o wydanie tego pozwolenia składa się w terminie nie dłuższym niż 7 dni od dnia doręczenia decyzji, albo nakładającą obowiązek podjęcia określonych czynności w celu doprowadzenia wykonywanych badań, prac, robót lub innych działań przy zabytku do zgodności z zakresem i warunkami określonymi w pozwoleniu, wskazując termin wykonania tych czynności.
 12. W razie stwierdzenia, że prace zostały wykonane bez pozwolenia lub w sposób odbiegający od zakresu i warunków określonych w pozwoleniu, wojewódzki konserwator zabytków wyda decyzję nakazującą przywrócenie zabytku do poprzedniego stanu lub uporządkowanie terenu, określając termin wykonania tych czynności, albo zobowiązującą do doprowadzenia zabytku do jak najlepszego stanu we wskazywany sposób i w określonym terminie.
 13. Zgodnie z treścią art. 37a ust.1, ust.2 i ust.3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:
 - a) pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki lub konserwacji zabytków oraz która po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich przez co najmniej 9 miesięcy brała udział w pracach konserwatorskich przy zabytkach wpisanych do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust.2
 - b) w dziedzinach nieobjętych programem studiów wyższych, o których mowa w ust.1, pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która: posiada świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej oraz tytuł zawodowy albo wykształcenie średnie lub średnie branżowe i dyplom potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych w zawodach odpowiadających danej dziedzinie lub dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danej dziedzinie oraz która co najmniej 4 lata brała udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, do inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub innych zabytkach zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art.14a ust.2.
 - c) przepisy ust.1 i 2 stosuje się do osób, które samodzielnie wykonują prace konserwatorskie, prace restauratorskie lub badania konserwatorskie, prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru
 14. Zgodnie z treścią art. 37g.1. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich, badaniach konserwatorskich, robotach budowlanych lub badaniach architektonicznych, prowadzonych odpowiednio przy zabytku wpisanym do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanym do jednej z kategorii, o których mowa w art. 64 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, oraz badaniach archeologicznych, lub zatrudnienie przy tych pracach lub

badaniach w muzeum będącym instytucją kultury, potwierdzają świadectwa, w tym dotyczące odbytych praktyk zawodowych, oraz inne dokumenty zaświadczające udział w tych pracach, badaniach lub robotach lub zatrudnienie przy tych pracach wydane przez kierownika jednostki organizacyjnej, na rzecz której te prace, badania lub roboty były wykonywane, albo przez osobę, pod której nadzorem były wykonywane, w tym zakresy obowiązków na stanowiskach pracy w muzeum będącym instytucją kultury, lub zaświadczenia wydane przez wojewódzkich konserwatorów zabytków

15. Uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie określonych w nim działań nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę lub dokonania zgłoszenia zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane oraz innych decyzji, opinii i uzgodnień wymaganych przepisami szczególnymi.

z up. ŚLĄSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW w Katowicach

mgr inż. arch. Aleksandra Janikowska-Perczak
Kierownik Delegatury w Częstochowie

Pobrano opłatę skarbową w wysokości 82 złotych za wydanie pozwolenia zgodnie z częścią III pkt 44 ppkt 2 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (tekst jedn. Dz. U. z 2229 roku, poz.2142 ze zm.).

Otrzymują:

1. Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Marii Magdaleny w Koziegłowych, ul. Kościelna 4, 42-350 Koziegłowy
2. a/a x2

Do wiadomości

1. Śląski Wojewódzki Konserwator zabytków w Katowicach (EZD)
2. Diecezjalny Konserwator Zabytków, Kuria Metropolitalna w Częstochowie, Al. NMP 54, 42-200 Częstochowa

Osoba prowadząca sprawę: st. insp. Dominika Panaszek

Tel. 34 365-16-38

RPW/17082/2023DP

20.09.2023r

Handwritten scribbles and faint markings in the upper center of the page.

12